

achmann vereert,  
zijn eischen stel-  
n van het oog-

die hij het Pro-  
"nationale Ver-  
"nationale leven  
geven, welke dit

in, „gaat het hier  
d slechts in ver-  
enkel feit der  
staat zoo vast als  
r ook een Protes-  
nationale zaken  
al bij den waren  
en waarom het  
heoloog, die niet  
moelijke positie  
aalt. Het is niet  
geschiedenis van  
langrijke rol ge-  
haar woordelijk,  
geschreven, en  
fistische en der-  
haar in het raam  
ideeler naar het  
nu, zooals het  
dat de Bergrede  
vuld te worden,  
de grenzen van  
voor hij slechts  
zondaar is, niet  
g, maar in zijn

mmiere samen-  
e Bergrede voor  
haar trouwens  
n aanval op de

„verschijnt hier  
tepping“. Er is  
ik der wet zou  
en beweert) wer-  
el erkend wordt,  
ische overschrij-  
ie van volk, ras,  
thshoek van de  
en spreekt, die,  
g aan afgoderij,  
nsch. Met andere  
onmogelijk, dat  
an de genoemde

Wie het anders  
eft opgehouden  
„roep Brach-  
ud ook van het  
eren vorm voor  
de Kerk school  
van een onvoor-  
kerkelijke over-  
algemeen voor  
was. Dienlen-  
k, als geheel en  
aan de roeping  
genhumanisme,  
sme te plaatsen,  
men slechts,  
voor den in  
chen oproep  
tijd, onvoor-  
den oproep, die  
weging is uitge-  
ad gemaakt, en  
ard, dat, zooals  
chmann bedoelt  
in, dat wij her-  
der Mythos und  
n van Deutsche  
het gebied van  
had geschreven:  
er eener religie  
en Eckehart en  
garde en Niet-  
voordige“, maar  
ouston Stewart  
Grundlagen des  
rmanente zonde  
it, en had daar-  
ling der idealis-

„verschijnt hier  
tepping“. Er is  
ik der wet zou  
en beweert) wer-  
el erkend wordt,  
ische overschrij-  
ie van volk, ras,  
thshoek van de  
en spreekt, die,  
g aan afgoderij,  
nsch. Met andere  
onmogelijk, dat  
an de genoemde

Wie het anders  
eft opgehouden  
„roep Brach-  
ud ook van het  
eren vorm voor  
de Kerk school  
van een onvoor-  
kerkelijke over-  
algemeen voor  
was. Dienlen-  
k, als geheel en  
aan de roeping  
genhumanisme,  
sme te plaatsen,  
men slechts,  
voor den in  
chen oproep  
tijd, onvoor-  
den oproep, die  
weging is uitge-  
ad gemaakt, en  
ard, dat, zooals  
chmann bedoelt  
in, dat wij her-  
der Mythos und  
n van Deutsche  
het gebied van  
had geschreven:  
er eener religie  
en Eckehart en  
garde en Niet-  
voordige“, maar  
ouston Stewart  
Grundlagen des  
rmanente zonde  
it, en had daar-  
ling der idealis-

„verschijnt hier  
tepping“. Er is  
ik der wet zou  
en beweert) wer-  
el erkend wordt,  
ische overschrij-  
ie van volk, ras,  
thshoek van de  
en spreekt, die,  
g aan afgoderij,  
nsch. Met andere  
onmogelijk, dat  
an de genoemde

Wie het anders  
eft opgehouden  
„roep Brach-  
ud ook van het  
eren vorm voor  
de Kerk school  
van een onvoor-  
kerkelijke over-  
algemeen voor  
was. Dienlen-  
k, als geheel en  
aan de roeping  
genhumanisme,  
sme te plaatsen,  
men slechts,  
voor den in  
chen oproep  
tijd, onvoor-  
den oproep, die  
weging is uitge-  
ad gemaakt, en  
ard, dat, zooals  
chmann bedoelt  
in, dat wij her-  
der Mythos und  
n van Deutsche  
het gebied van  
had geschreven:  
er eener religie  
en Eckehart en  
garde en Niet-  
voordige“, maar  
ouston Stewart  
Grundlagen des  
rmanente zonde  
it, en had daar-  
ling der idealis-

„verschijnt hier  
tepping“. Er is  
ik der wet zou  
en beweert) wer-  
el erkend wordt,  
ische overschrij-  
ie van volk, ras,  
thshoek van de  
en spreekt, die,  
g aan afgoderij,  
nsch. Met andere  
onmogelijk, dat  
an de genoemde

Wie het anders  
eft opgehouden  
„roep Brach-  
ud ook van het  
eren vorm voor  
de Kerk school  
van een onvoor-  
kerkelijke over-  
algemeen voor  
was. Dienlen-  
k, als geheel en  
aan de roeping  
genhumanisme,  
sme te plaatsen,  
men slechts,  
voor den in  
chen oproep  
tijd, onvoor-  
den oproep, die  
weging is uitge-  
ad gemaakt, en  
ard, dat, zooals  
chmann bedoelt  
in, dat wij her-  
der Mythos und  
n van Deutsche  
het gebied van  
had geschreven:  
er eener religie  
en Eckehart en  
garde en Niet-  
voordige“, maar  
ouston Stewart  
Grundlagen des  
rmanente zonde  
it, en had daar-  
ling der idealis-

„verschijnt hier  
tepping“. Er is  
ik der wet zou  
en beweert) wer-  
el erkend wordt,  
ische overschrij-  
ie van volk, ras,  
thshoek van de  
en spreekt, die,  
g aan afgoderij,  
nsch. Met andere  
onmogelijk, dat  
an de genoemde

Wie het anders  
eft opgehouden  
„roep Brach-  
ud ook van het  
eren vorm voor  
de Kerk school  
van een onvoor-  
kerkelijke over-  
algemeen voor  
was. Dienlen-  
k, als geheel en  
aan de roeping  
genhumanisme,  
sme te plaatsen,  
men slechts,  
voor den in  
chen oproep  
tijd, onvoor-  
den oproep, die  
weging is uitge-  
ad gemaakt, en  
ard, dat, zooals  
chmann bedoelt  
in, dat wij her-  
der Mythos und  
n van Deutsche  
het gebied van  
had geschreven:  
er eener religie  
en Eckehart en  
garde en Niet-  
voordige“, maar  
ouston Stewart  
Grundlagen des  
rmanente zonde  
it, en had daar-  
ling der idealis-

„verschijnt hier  
tepping“. Er is  
ik der wet zou  
en beweert) wer-  
el erkend wordt,  
ische overschrij-  
ie van volk, ras,  
thshoek van de  
en spreekt, die,  
g aan afgoderij,  
nsch. Met andere  
onmogelijk, dat  
an de genoemde

Wie het anders  
eft opgehouden  
„roep Brach-  
ud ook van het  
eren vorm voor  
de Kerk school  
van een onvoor-  
kerkelijke over-  
algemeen voor  
was. Dienlen-  
k, als geheel en  
aan de roeping  
genhumanisme,  
sme te plaatsen,  
men slechts,  
voor den in  
chen oproep  
tijd, onvoor-  
den oproep, die  
weging is uitge-  
ad gemaakt, en  
ard, dat, zooals  
chmann bedoelt  
in, dat wij her-  
der Mythos und  
n van Deutsche  
het gebied van  
had geschreven:  
er eener religie  
en Eckehart en  
garde en Niet-  
voordige“, maar  
ouston Stewart  
Grundlagen des  
rmanente zonde  
it, en had daar-  
ling der idealis-

„verschijnt hier  
tepping“. Er is  
ik der wet zou  
en beweert) wer-  
el erkend wordt,  
ische overschrij-  
ie van volk, ras,  
thshoek van de  
en spreekt, die,  
g aan afgoderij,  
nsch. Met andere  
onmogelijk, dat  
an de genoemde

Wie het anders  
eft opgehouden  
„roep Brach-  
ud ook van het  
eren vorm voor  
de Kerk school  
van een onvoor-  
kerkelijke over-  
algemeen voor  
was. Dienlen-  
k, als geheel en  
aan de roeping  
genhumanisme,  
sme te plaatsen,  
men slechts,  
voor den in  
chen oproep  
tijd, onvoor-  
den oproep, die  
weging is uitge-  
ad gemaakt, en  
ard, dat, zooals  
chmann bedoelt  
in, dat wij her-  
der Mythos und  
n van Deutsche  
het gebied van  
had geschreven:  
er eener religie  
en Eckehart en  
garde en Niet-  
voordige“, maar  
ouston Stewart  
Grundlagen des  
rmanente zonde  
it, en had daar-  
ling der idealis-

„verschijnt hier  
tepping“. Er is  
ik der wet zou  
en beweert) wer-  
el erkend wordt,  
ische overschrij-  
ie van volk, ras,  
thshoek van de  
en spreekt, die,  
g aan afgoderij,  
nsch. Met andere  
onmogelijk, dat  
an de genoemde

Wie het anders  
eft opgehouden  
„roep Brach-  
ud ook van het  
eren vorm voor  
de Kerk school  
van een onvoor-  
kerkelijke over-  
algemeen voor  
was. Dienlen-  
k, als geheel en  
aan de roeping  
genhumanisme,  
sme te plaatsen,  
men slechts,  
voor den in  
chen oproep  
tijd, onvoor-  
den oproep, die  
weging is uitge-  
ad gemaakt, en  
ard, dat, zooals  
chmann bedoelt  
in, dat wij her-  
der Mythos und  
n van Deutsche  
het gebied van  
had geschreven:  
er eener religie  
en Eckehart en  
garde en Niet-  
voordige“, maar  
ouston Stewart  
Grundlagen des  
rmanente zonde  
it, en had daar-  
ling der idealis-

„verschijnt hier  
tepping“. Er is  
ik der wet zou  
en beweert) wer-  
el erkend wordt,  
ische overschrij-  
ie van volk, ras,  
thshoek van de  
en spreekt, die,  
g aan afgoderij,  
nsch. Met andere  
onmogelijk, dat  
an de genoemde

Wie het anders  
eft opgehouden  
„roep Brach-  
ud ook van het  
eren vorm voor  
de Kerk school  
van een onvoor-  
kerkelijke over-  
algemeen voor  
was. Dienlen-  
k, als geheel en  
aan de roeping  
genhumanisme,  
sme te plaatsen,  
men slechts,  
voor den in  
chen oproep  
tijd, onvoor-  
den oproep, die  
weging is uitge-  
ad gemaakt, en  
ard, dat, zooals  
chmann bedoelt  
in, dat wij her-  
der Mythos und  
n van Deutsche  
het gebied van  
had geschreven:  
er eener religie  
en Eckehart en  
garde en Niet-  
voordige“, maar  
ouston Stewart  
Grundlagen des  
rmanente zonde  
it, en had daar-  
ling der idealis-

„verschijnt hier  
tepping“. Er is  
ik der wet zou  
en beweert) wer-  
el erkend wordt,  
ische overschrij-  
ie van volk, ras,  
thshoek van de  
en spreekt, die,  
g aan afgoderij,  
nsch. Met andere  
onmogelijk, dat  
an de genoemde

Wie het anders  
eft opgehouden  
„roep Brach-  
ud ook van het  
eren vorm voor  
de Kerk school  
van een onvoor-  
kerkelijke over-  
algemeen voor  
was. Dienlen-  
k, als geheel en  
aan de roeping  
genhumanisme,  
sme te plaatsen,  
men slechts,  
voor den in  
chen oproep  
tijd, onvoor-  
den oproep, die  
weging is uitge-  
ad gemaakt, en  
ard, dat, zooals  
chmann bedoelt  
in, dat wij her-  
der Mythos und  
n van Deutsche  
het gebied van  
had geschreven:  
er eener religie  
en Eckehart en  
garde en Niet-  
voordige“, maar  
ouston Stewart  
Grundlagen des  
rmanente zonde  
it, en had daar-  
ling der idealis-

die deze onvoorwaardelijke overgave eischt, een  
verkeerde rangorde der waarden, afgoderij en der-  
gelijke zonden verwijt."

Door de gebeurtenissen van den laatsten tijd,  
krijgen woorden als die van Brachmann, wel bij-  
zondere betekenis. De Kerk wordt, zoo zij aan  
haar belijdenis vasthoudt, als een rem voor het  
volksche streven beschouwd. Zij steunt dat immers  
niet, wil noch kan dat doen; daarom is zij in  
hooge mate gevaarlijk.

Juist omdat de gebeurtenissen van den laatsten  
tijd hun uitwerking op de positie der Kerk niet  
zullen missen, en tot haar de eisch van onvoor-  
waardelijke overgave en medewerking steeds scher-  
per zal worden gesteld — scherper, naarmate de  
spanningen toenemen — is het goed volle aandacht  
aan beschouwingen als die van Brachmann te  
schenken.

Voor de Kerk beteekent die eisch verzoeking om  
af te wijken van den weg der gehoorzaamheid.  
Luisteren we den volgende keer weer naar  
dit gedeelte van Brachmann's betoog.

A.

B. t. B.

## STEMMEN UIT ONZE KERKEN

„Uit de goede werken verzekerd“.

III.

Prof. Hepp reageert op het eerste stukje, door mij  
ingezonden en geplaatst in „De Reformatie“ van 17  
Maart j.l., maar in plaats van te erkennen, dat hij  
het Schatboek van Ursinus heeft gebruikt, en daaruit  
onnadenkend geciteerd heeft, waardoor stukjes uit de  
tafels van Hommius op naam van Ursinus kwamen te  
staan, gaat hij spreken van „wetenschappelijke details  
en documentatie“, welke hij zou moeten geven om deze  
zaak uit de doeken te wikkelen!

Het beste lijkt mij daarom, dat ik volsta met aan  
te geven de plaatsen, waar de woorden te vinden zijn  
en de uitspraken in de inleiding van het Schatboek,  
waar ieder lezen kan, dat de tafels van Festus  
Hommius zijn.

De door Prof. Hepp geciteerde woorden kan men  
vinden in de uitgave van het Schatboek, 3de druk, 1798,  
op pag. 173, deel I, en op pag. 199, deel II.

Dat de tafels van Hommius zijn, is te lezen:  
1. Op het titelblad. (Vertaalt en met Tafelen etc.  
verligt door Dr Festus Hommius.)

2. In de Voorreden: Hommius... „maar dat ook zijne  
welbearbeyde Tafelen beknoptelijk waren ver-  
vattende, al wat in alle die verklaringen breder te lezen  
was, en somwijlen nog meer daartoe“. Verder-  
op: „Hebbe insgelijks gelet op de fouten begaan in  
de Tafelen van Dr Festus Hommius; verbeterende  
alleen de fouten, zonder iets daar van af,  
of by te doen“. (Ziet op den 2den druk.)

3. In de Approbatie van de Theologische Faculteit  
in de Universiteit te Leyden. „Het werk van Doctor  
Festus Hommius, genaamt het Schatboek der  
Verklaringen over den Catechismus, &c. van hem ver-  
taalt, en met wel-bearbeyde Tafelen, en an-  
derzints verligt.“

4. In de Approbatie van de Theologische Faculteyt  
te Utrecht. „Het Schatboek der Commentarien over  
onzen Catechismus, door den Hooggeleerden  
en zeer vermaarden Festus Hommius in  
onze tale vervaerdigt, en met treffelijke Tafel-  
en verrijkt enz.“

Nu nog iets over het citeeren van den Cate-  
chismus van Calvijn.  
Prof. Hepp gebruikt hierbij de vertaling van De  
Buskes (Libellenserie Nr 240/241, blz. 25 onderaan.  
De betrokken vraag en antwoord luiden daar aldus:  
„Maar hoe kunnen wij ze dan Gode wel-  
gevallig maken?“ (n.l. de goede werken).

„Door ze in het geloof te volbrengen,  
dat wil zeggen, door in ons geweten ver-  
zekerd te zijn, dat God ze niet naar Zijn  
strengen maatstaf zal oordeelen, maar  
dat Hij al hun onvolkomenheden en vlek-  
ken met de reinheid van Jezus Christus  
bedekken zal en dat Hij ze op deze wijze  
voor volkomen zal houden.“

Prof. Hepp vindt hier, meent hij, de bevestiging van  
zijn gevoelen. Want hij laat volgen: „Men lette er wel  
op: ook Calvijn duidt deze tweede zekerheid aan  
als een zekerheid in de consciëntie en stelt haar  
in rapport met het tekort in heiligmaking“.

De vraag van Calvijn gaat echter heeltemaal niet over  
het verzekerd worden uit onze goede werken, maar over  
de wijze waarop wij goede werken moeten doen,  
n.l. in het geloof! Goede werken doen in het geloof,  
beteekent: zich daarbij in zijn consciëntie verzekerd  
houden, dat God ons werk niet los van het werk van  
Christus ziet. Die goede werken kunnen ons op zichzelf  
genomen niet troosten, wil Calvijn zeggen. Als God ze  
los van Christus zou aanzien en naar Zijn gestrengheid  
zou beoordeelen, dan zouden ze Hem niet kunnen be-  
hagen. Maar wij moeten ons daarom door het ge-  
loof verzekerd houden, dat God de onvolkomenheden  
en vlekken van onze goede werken bedekt met de rein-  
heid van Jezus Christus, en daardoor houdt Hij ze voor  
volkomen.

R.

G. B.

Naaschrift.

De tekst van de betrokken vraag is te vinden in  
Corp. Reform. Vol. XXXIV, blz. 47.

In het Fransch luidt vraag en antwoord:  
Quel sera donc le moyen de les rendre agréables?

Si elles sont faites en foy. C'est à dire, que la per-  
sonne soit assurée en sa conscience que Dieu ne les

examinera pas à la rigueur; mais en couvrant les im-  
perfections et macules, par la pureté de Jesus Christ,  
les tiendra comme parfaites.

In het Latijn:

Unde igitur, aut qua ratione fiet, ut Deo placeant?  
Sola est fides, quae gratiam illis conciliat: quum  
huc fiducia certo innititur, non ventura esse ad cal-  
culum summi iuris, quod Deus ad severitatis suae  
regulam exigere ipsa nolit: sed obiectis eorum vitiiis,  
et sordibus Christi puritate conspulsis; eo loco habeat,  
ac si perfecta essent et absoluta.

Corrigendum.

In het tweede stuk heb ik bij 4. de woorden: Ubi  
quaedam exemplaria addunt (per bona  
Opera) vertaald: Waaraan eenige afschrij-  
ften toevoegen (wat de goede werken be-  
treft):

Dit moet m.i. zijn: Waaraan eenige codices  
toevoegen: (door de goede werken). Het  
ziet dan op den Grieksch grondtekst van 2 Petr. 1: 10.

## IN PERSCHOUWING

Nog iets over doop en verbond.

In het nummer van verleden week namen we een  
paar uitspraken op uit Ursinus' Catechismusverklaring.  
De verklaring, die de bedoelingen van den op-  
steller weergeeft.

Gelijk algemeen bekend is, is deze verklaring van  
Ursinus te boek gesteld door zijn leerling David  
Pareus, hoogleeraar aan de Universiteit van Heidel-  
berg van 1598 tot 1622.

Met zeldzame toewijding en zorg heeft Pareus dit  
boek van zijn leermeester bewerkt. Tot aan zijn dood  
bleef hij het aanvullen en verbeteren. De weergave van  
Ursinus' beschouwingen moest zoo nauwkeurig moge-  
lijk zijn.

In ons land was Pareus zeer bekend. Zoo heeft hij  
b.v. op de Synode van Dordrecht nog invloed kunnen  
oefenen. Persoonlijk was hij niet aanwezig. Zijn leeftijd  
zal hem verhinderd hebben. Hij was toen al 70 jaar.  
Maar aan zijn collega Prof. Hendrik Alting (zoon van  
Menso Alting — later werd hij hoogleeraar te Gronin-  
gen) had Pareus brieven meegegeven, die de voorzitter  
der Synode publiek liet voorlezen. Pareus had, vol-  
gens Dr Kaajan (De Grootte Synode enz., p. 29) een  
Europeeschen naam, stroomde uit alle landen de studen-  
ten naar Heidelberg stroomden om hem te hooren.

Deze Pareus heeft een boek geschreven genaamd:  
Irenicum sive de unione et synodo Evan-  
gelicorum concilianda, wat zooveel zeggen wil  
als: een „vrede-schrift“ om de eenheid der evange-  
listen te bewerken.

Pareus wil in dit boek de eenheid aller evangelischen  
helpen voorbereiden. Hij zal den effen en rustigen weg  
aanwijzen, die uit den doolhof van klachten, veroor-  
deelingen, toornigheden en verdedigingen leidt naar  
het lang begeerde goed van de eendracht en den vrede  
in den Heere. Niemand wil hij kwetsen of uitdagen —  
neen, zijn doel is aan alle kwetsingen en uitdagingen  
een eind te maken.

In dit geschrift schrijft Pareus ook over de positie  
der kinderen in het verbond. In „Om Sion's wil“ werd  
op deze uitspraken gewezen. We geven ze hier eenig-  
zins uitvoeriger door:

Dat de kinderen der Christenen in erf-zonde ont-  
vangen en geboren worden zal niemand — tenzij een  
heiden of pelagiaan — ontkennen; omdat de Schrift  
dat duidelijk verzekert, Job. 14: 4. Psalm 51: 7. Rom.  
5: 12. Eph. 2: 1 enz. Dat ze heilig geboren worden,  
dat is: zonder erfzonde, beweert evenmin iemand,  
behalve een Pelagiaan, tegen de Schrift in. Maar dat  
ze als heiligen uit heiligen geboren worden; dat is:  
als christenen uit christenen, zooals mohammedanen  
uit mohammedanen, joden uit joden, heidenen uit  
heidene, burgers uit burgers, vrijen uit vrijen (heil-  
igheid moet hier opgevat worden niet als een heb-  
belijkheid der deugd (habitu virtutis), maar als een  
recht des verbonds) dat gevoelen, gelooven en leeren  
de orthodoxen met den Apostel als hij zegt: indien  
de wortel heilig is, zijn ook de takken heilig (Rom.  
11: 16); dat is: afgescheiden van de wereld, in ver-  
bondsverhouding tot God (foederati Deo) en: Anders  
waren uwe kinderen onrein, dat is: heidenen; nu  
evenwel zijn ze heilig, dat is: christenen, burgers der  
Kerk; al is het ook dat slechts één van beide ouders  
christen is.

Later komt Pareus hierop terug. Hij bespreekt dan  
de opvattingen die den Gereformeerden Kerken ten on-  
rechte of uit kwade trouw worden toegeschreven.  
Hiertoe behoort ook de stelling, dat de kinderen der  
christenen heilig, d.i. zonder erfzonde geboren worden.  
Pareus' antwoord op dit beweren luidt aldus:

Het eerste deel van deze stelling is waar, indien  
het juist wordt verstaan, dat de kinderen der ge-  
loovigen heilig, d.i. afgescheiden van de heidenen,  
geboren worden, of, dat ze geen heidenen maar chris-  
tenen zijn, tot de Kerk en het verbond Gods behooren-  
rende. Dit immers wil de Apostel, wanneer hij zegt  
(1 Cor. 7: 14): Anders waren uwe kinderen onrein,  
doch nu zijn ze heilig, d.i. geen heidenen, maar chris-  
tenen, al zijn zij geboren terwyl slechts een der beide  
ouders christen was. En Rom. 11: 16: Indien de wor-  
tel heilig is, zijn ook de takken heilig. Maar de toe-  
voeging „zonder erfzonde“ is vals. Want al worden  
de kinderen der christenen als christenen geboren,  
zooals de kinderen der joden als joden, van heidenen  
als heidenen, van mohammedanen als mohammeda-  
nen enz., toch zijn allen, dezen zoowel als genen,

geboren met erfzonde, en zijn gelijkelijk ver-  
doeven en schuldig, door de natuurlijke generatie: de  
eersten en niet de laatsten evenwel worden in het  
verbond geboren (nascuntur in foedere), en zijn bur-  
gers der Kerk, door verbondsgenade (gratia foede-  
rali). Derhalve moeten de eersten en niet de laatsten  
gedoopt worden. (p. 141/2; 262/3.)

't Is van belang in onze dagen ook naar deze stem  
uit den bloeitijd der Geref. theologie, nog wel van een  
zoo beroemden leerling van Ursinus, te luisteren.

Barth's jongste consequentie.

Temidden van de discussies over verbond en doop  
heeft ook Karl Barth zijn stem laten hooren.

Hij heeft zich tegen den Kinderdoop verklaard.  
Verwonderen doet dit hem, die ook maar een beetje  
van Barth afweet, niet.

Voor de realiteit van een verbond is in zijn denken  
geen plaats.

Voor barthiaansche confesseelen, hoedemakerianen,  
voorstanders van de volkskerk enz., zal deze noot zeer  
hard zijn om te kraken.

Intusschen wordt door deze openhartige verklaring  
van Barth de situatie helderder en dat is een zegen.

Hier volgt het verslag van zijn bespreking.

Prof. Barth behandelde allereerst 'n vraag over den  
kinderdoop als sacrament. Deze vraag is min of  
meer een provocatie: de kinderdoop is inderdaad  
niet exegetisch te funderen, maar moet in de kerk  
als een eeuwigdurende invoering geduld worden  
toldat de kerk in haar synoden hier een verandering  
ingevoerd hebben zal. De kinderdoop is niet vooral  
moelijk vanuit de praedestinatie, die er prachtig  
door geillustreerd wordt. Jammerende reclameeren-  
de, schreeuwende kinderen zijn wij immers levens-  
lang t.o.v. Gods vrije genade. Maar hoewel deze  
illustratie waar is en blijft, daarmee is de doop van  
zuigelingen nog niet gemotiveerd. Als evangelische  
Christenen is alleen het getuigenis van de H. Schrift  
maatgevend. En dan is het in het N.T. overal zoo dat  
de doop volgt op het gehoord en beleden hebben van  
het evangelie. En vanuit het beroep op de O.T.-ische  
besnijdenis, zooals de Reformatoren dat gegeven heb-  
ben? Het teken der besnijdenis is gebonden aan de  
opvolging der geslachten, aan de gemeenschap van  
het natuurlijke, van het bloed. De kerk is een andere  
gemeenschap dan deze. Nu gaat het naar den regel  
van Joh. 1: Kinderen Gods niet geboren uit men-  
schelijke verwekking maar uit wedergeboorte, een ge-  
boorte „van boven“. Christen is men in het geloof.  
Kan dat ook al van een zuigeling gelden? Kan men  
spreken van een verborgen geloof, van een verborgen  
hooren van het Woord Gods? Zijn dat geen specu-  
laties, die een slecht geweten bij den exegeet ver-  
raden? Het N.T. kent evenmin Christelijke gezinnen  
als Christelijke volkeren. „Het „Christelijke Westen“  
is eveneens een mooie fictie, sinds keizer Constantijn  
den Grooten. Sinds dezen tijd vinden we ook de alge-  
meene aanvaarding van den kinderdoop. Zoowel dit  
„Christelijke Westen“ alsook deze kinderdoop bete-  
kenen een terugvallen in een theologisch Judaïsme.  
Juist dit argument van de besnijdenis spreekt tegen  
den kinderdoop, omdat al te duidelijk zichtbaar  
wordt, wat men er op deze wijze van wilde maken.

Dan is er ook nog een klein nevenbewijs mogelijk.  
Bij aanvaarding van den kinderdoop wordt 'n bijzon-  
dere bevestiging van lidmaten noodig. Wat is dat  
voor een plechtigheid, die 15 of 20 jaar later het bij  
den doop verzuimde wil inhalen? Met welk recht  
keeren wij hier de volgorde om en scheiden belijdenis  
en doop dan ook nog. Nog erger wordt het wan-  
neer we van de confirmatie een sacrament der  
bekeering gaan maken, waarbij we dan niet ons  
geloof, maar onze wedergeboorte en bekeering gaan  
belijden.

Nu moet niet de afschaffing van, maar het nadere-  
ken over den kinderdoop in de kerk gaan beginnen.  
De wederdoopers hadden ongelijk, maar hun werd  
ook onrecht aangedaan. Zooals in den Hervormings-  
tijd gaat het toch niet met de verdediging van den  
kinderdoop. Deze vraag is heden weer actueel: het  
„Corpus Christianum“ is niet langer de weg der kerk.  
En de Reformatoren? Amicus Socrates, magis amicus  
veritas (Socrates is onze vriend, een groote vriend is  
de waarheid). Maar: handen thuis. De kerk moet  
oordeelen, niet de enkele dominé of professor.

Geloof en doop.

In het „Kerkblad van de Geref. Kerken in Ned.-Indië“  
schreef Dr S. U. Zuidema een bijzonder fijne artikelen-  
reeks over Geloof en... nog een heele reeks werkelijk-  
heden, als: genade, wedergeboorte, enz.

We willen hier laten volgen een stuk uit het artikel:  
Geloof en doop.

Juist temidden van de theologische, nader: dog-  
matische, discussies moeten we blijven hooren de  
nuchtere, heerlijke, troostrijke en aangrijpende ernstige  
taal van den doop zelf.

Die taal geeft Dr Zuidema prachtig weer. Aldus:

Onze Catechismus geeft hiervan een heldere en  
godzalige uiteenzetting, wanneer gezegd wordt, dat  
de doop ons vermaant en verzekert, dat wij, de ge-  
doopten, met het bloed en den Geest van Christus  
gewassen zijn.

Het is buiten kijf, dat hier gehandeld wordt over  
de geloovigen en hun doop. Een geloovige wordt door  
den Doop vermaand. Ook verzekerd. Dat is een spec-  
fiek karakter van de taal van dit sacrament. Het  
vermaant ons. Vermaning is het, wanneer we iemand  
tot zijn troost ergens aan herinneren, wat hij tot zijn  
schade dreigde te veronachtzamen. Vermanen is het  
werk van den „Trooster“, Dien de Christus ons be-  
loofde te zullen zenden na Zijn hemelvaart. En door  
middel van zulk een vermaning verzekert de doop  
ons van Gods genade te onsvaart. De doop is hoogst  
persoonlijk. En de HEERE God heeft niet één middel  
in mijn persoonlijk leven gebruikt, dat zoo exclusief  
voor mij alleen is, als mijn doop. Daarmede heeft God